

Het Olympisch Plan is een breedtesportplan

Door Rens van Kleij

De naam Olympisch doet misschien anders vermoeden, maar met de 2016-ambitie "Heel Nederland Olympisch" is het OP2028 vooralsnog een breedtesportplan. Hoe kan deze breedtesportambitie lokaal worden verzilverd?

De organisatie van de Olympische spelen mag dan als een inspirerend vergezicht dienen om allereerst heel Nederland sportiever te maken, vandaag gaat de discussie al aanhoudend over mediale spiegels en topsport. Hoe onterecht. Het Olympisch plan kent ook breedtesportambities en ambities op het vlak van gezondheid en welzijn. Om in 2016 "Heel Nederland Olympisch" te krijgen wordt het de hoogste tijd om deze ambities in de schijnwerpers te zetten en lokaal te verzilveren.

Breedtesport of plantsoensport

Het Olympisch Plan kent een klinkende breedtesportambitie: in 2016 doet minimaal 75% van de Nederlanders regelmatig aan sport. Los van de vraag hoe er wordt geteld, wordt bij het naslaan van het laatste trendrapport wel duidelijk dat we achter liggen op schema. Kort en goed, van de jongeren haalt 46% de combinorm waar 50% de landelijke 2012 doelstelling is en bij de volwassenen is dit respectievelijk 68% en 70%. Interessanter (of zorgelijker zo je wilt) zijn de specifieke aandachtsgroepen. Zo is 1 op de 10 jongeren volledig inactief, en zit de helft te veel en te lang op zijn gat. Ook ouderen (met name 75+), mensen met overgewicht, niet-werkenden en mensen met een chronische aandoening doen minder aan sport.

Hoe krijgen we Nederland in voldoende mate in beweging als basis voor de Olympische doelstelling en dan met name de specifieke aandachtsgroepen? In hoeverre beschikt de georganiseerde sport over voldoende aantrekkingskracht, ambitie, ruimte en mogelijkheden om hier nog een substantiële bijdrage aan te leveren? Het heeft er alle schijn van dat een verdere toename in de 'sport' deelname voor een groot deel uit een ander windrichting gaat komen. Fietsen, wandelen, mensen die op eigelegenheid (ongeorganiseerd) de openbare ruimte gebruiken om te sporten of samen met vrienden (anders georganiseerd) zondagmorgen op de racefiets springen, daar lijkt meer muziek in te zitten. Het belang van een laagdrempelig en ruim aanbod aan openbare sport- en beweegmogelijkheden lijkt daarmee toe te nemen. Zeker wanneer dit laagintensieve mogelijkheden voor ouderen zijn (o.a. fietsen, wandelen en petanque) om ook de actieve levensstijl van sportieve oudjes vast te houden wanneer ze echt oud worden (75-plussers). Welke waarde heeft het Olympisch Plan om te komen tot verregaande sportieve inrichting van de openbare ruimte?

Het Olympisch Plan is als geen ander in staat de instrumentele waarde van sport ondubbelzinnig voor het voetlicht te brengen. Dit biedt mogelijkheden voor een integraal beleidskader dat niet ophoudt bij onderwijs, jeugd en ouderen maar ook strekt tot de collega's van Ruimtelijke Ontwikkeling (RO). Bij een beleidsmatige doorvertaling van Olympische sport- en beweegparticipatie kunnen de RO-collega's niet volstaan met een 'Jantje Beton' norm. Er dient gedacht te worden aan een verdere verdichting en verruiming van beweeg- en sportmogelijkheden als de spreekwoordelijke sportieve bloedvaten van de lokale infrastructuur. Veel, ruime en veilige wandel- en fietsmogelijkheden onderbroken door groenvoorzieningen voor andere vormen van sportieve recreatie (petanque voor de 75-plussers?). Bovendien moet de fiets (weer) lonen als alternatief voor de auto omdat je er sneller en eenvoudiger (en goedkoper?) mee op de plek van bestemming komt. De leefbaarheid in wijken en buurten zal toenemen en een verschuiving in focus van reguliere sportruimte (o.a. sportparken) naar geïntegreerde sportruimte kan in samenspraak met de RO-collega's leiden tot nieuwe inzichten.

Denken vanuit het middel sport om te komen tot een Vitaal NL

Het Olympisch Plan heeft ook heldere ambities op het terrein van gezondheid en welzijn. Of dit nu als sociaal maatschappelijk, vitaal, welzijn of meedoen wordt betiteld, het idee is duidelijk en volslagen terecht: sporten is gezond en biedt volop mogelijkheden voor mensen om actief mee te (gaan) draaien in de samenleving. Dat kinderen die vaker sporten en bewegen minder risico lopen om (te) dik te worden, en ouderen langer fit en vitaal blijven als ze er een actieve levensstijl op nahouden, vormen dan ook 'open deuren' voor een ieder die een beetje vertrouwd is met de sport. Het Olympisch Plan en het daaraan ten grondslag liggende overheidsbeleid biedt echter wel mogelijkheden om deze open deuren uit de sport nadrukkelijker op de agenda van aanpalende beleidsterreinen te krijgen. Deze stimulans voor een integrale samenwerking vormt geen overbodige luxe. Om daadwerkelijk te komen tot een 75% sportparticipatie is er meer nodig dan een inventarisatie van de beleidsterreinen waarop het middel sport van waarde kan zijn. Sport dient te worden benoemd tot (gemeentelijk) speerpunt om vervolgens de waarde van een sportieve samenleving te benoemen op andere beleidsterreinen. Het Olympisch plan en het beleid van de Rijksoverheid bieden mogelijkheden om sport als middel centraal te stellen en vervolgens een intersectorale doorvertaling te maken. Door te denken vanuit sport kan meer effort worden geleverd op de ietwat achterblijvende en afvlakkende sport- en beweegparticipatie.

Titel dekt de lading niet volledig

Hoe kleiner de gemeente, des te lastiger het is voor een beleidsmedewerker sport om te spreken over Olympische ambities. Hoe je het ook wendt of keert, Olympisch wordt geassocieerd met topsport en veel geld voor enkele topsporters en niet met een vitaal Nederland waarin een ieder de kans krijgt om volop mee te draaien. Waar marketeers praten over branding en het laden van het merk "Olympisch" zullen praktijkmensen eerder praten over een titel die de lading niet volledig dekt. Immers, het Olympisch plan is zoveel meer dan 'alleen' medailles en topsport.

Nu zijn er meerdere mogelijkheden (en misschien wel kansen) om hier mee om te gaan. Ook voor kleine en middelgrote gemeenten. Onder het mom "Geen lef, geen lof" kan er voor worden gekozen om juist *wel* te spreken over een sportnota met Olympische ambities. Je weet je verzekert van aandacht voor de nieuwe sportnota (zeker in deze economische tijden) en verkrijgt tegelijkertijd het 'podium' om de (instrumentele waarde van) sport vanuit een integraal beleidskader centraal te stellen.

Mocht dit voor nog een brug te ver blijken, dan kan altijd nog worden gekozen voor aansluiting bij het beleid van de landelijke partijen. Dit biedt ruime mogelijkheden om de ambities op het terrein van de breedtesport, welzijn en gezondheid onder de aandacht te brengen als richtinggevend kader voor het lokale sportbeleid. Inhoudelijk wijkt deze optie nauwelijks af van de vorige, in politiek opzicht kan het verschil echter aanzienlijk zijn. Het is aan het fingerspitzengefühl van de beleidsmedewerker en diens bestuurder om in te schatten welke weg het meest heilzaam is.